

foto: Anje Kirsch

Bij ons is het protestantisme zwaarder vertegenwoordigd dan elders." De afdeling telt inmiddels ruim zestigduizend documenten van vóór 1901, waaronder vijftigduizend oude drukken, vanaf ongeveer 1475. Heijting struint regelmatig veilingen en antiquariaten af om het bezit verder uit te breiden.

De conservator laat een paar van zijn schatten zien. Vanwege zijn grootte valt vooral het

koorboek op. Heijting bladert door de bladmuziek, handgeschreven op perkament, van de orde van de Wilhelmiëten uit Den Bosch. Het boek stamt uit 1531, relatief laat voor zo'n handschrift, want de boekdrukkunst bestond toen al. Uit een doosje haalt hij een kleitablet. "Uit Babylonië, vierduizend jaar oud. Er zijn nog twee mensen op de VU die het spijkerschrift kunnen lezen."

Zijn dit nu de schatten die Heijting het meeste koestert? "Eigenlijk zijn dat meer de kleine dingen. Zo ben ik erg trots op onze spirituele biografieën uit de zeventiende tot de negentiende eeuw. Dat is een soort bekentenisliteratuur, waarin iemand vertelde waarom hij bekeerd was. Het zijn voddige, lelijke boekjes, vaak slecht gedrukt. Maar ze zijn erg moeilijk te krijgen en ze zijn zeer onderzoekwaardig! Ze geven je een bijzonder kijkje in iemands gemoed en vertellen iets over het dagelijkse leven. Die sleep ik graag overal vandaan."

Het inspiratiekabinet

De meeste gangen bij Aardwetenschappen zijn opgesierd met vitrines waarvan de inhoud zich laat raden: stenen en kristallen,

in alle soorten en maten, soms tegen de achtergrond van een landkaart of een tekening met toelichting. Hoogst wetenschappelijk en verantwoord allemaal.

Hoe anders is het glazen kastje op de kamer van G.W. Boekschoten, emeritushoogleraar paleontologie. Hierin staat een verzameling rariteiten uitgestald, goed voor minstens drie afleveringen van het tv-programma 'Tussen Kunst en Kitsch'. Halskettingen, schedels met inscripties, platte stenen met Chinese karakters, fossielen, en schelpen, vooral veel schelpen. Daarboven een zwartwitfoto van een gestrenge heer en in de hoek een historisch portret van een voornaam uitziende wetenschapper.

"Dit is het resultaat van twintig jaar nieuwsgierigheid", zegt Boekschoten niet zonder trots. "Het is mijn inspiratiekabinet. Kijk, deze halsketting komt uit Jemen. Gemaakt van bloedkoralen, maar niet zoals wij ze kennen, maar ongeslepen en uitgebeten. Ze zijn zo groot dat de ketting bijna niet te dragen is. En dit is de schedel van een heilig aapje uit Timor."

Elk voorwerp heeft zijn verhaal. "Deze platte steen werd door de Chinezen in de achttiende eeuw gebruikt als slaapmiddel. Als je er maar lang genoeg naar kijkt, zie je een landschap in het reliëf. Er staat ook een gedicht op."

De spullen hebben volgens Boekschoten één gemene deler: "Het gaat me om de fraaiheid van de natuur en wat mensen daar in zien. De verzameling is niet wetenschappelijk, ik zou liever zeggen pre-wetenschappelijk. Want wat vooraf gaat aan de wetenschap is een algehele verbazing. Dit is een pleidooi tegen de gekanaliseerde nieuwsgierigheid die nu zo op universiteiten overheerst. Waar alles moet worden gekwantificeerd of in modellen gepast. Want de wetenschap is niet alwetend."

En de afbeeldingen? "De foto is van de geoloog Kuenen uit Groningen, mijn eerste baas.